

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРСИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради

Інституту післядипломної освіти

Протокол № 4 від 30.09.2021 р.

Директор

М.Ф. Войцехівський

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИКІВ
ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
З МЕТОЮ ПІДГОТОВКИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ
ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Пояснювальна записка

Актуальність розроблення освітньої програми підвищення кваліфікації вчителів ЗЗСО з метою підготовки до реалізації Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Програма) зумовлена швидкими темпами оновлення знань в сучасному інформаційному суспільстві, викликами децентралізації, диверсифікації та демонополізації післядипломної педагогічної освіти, необхідністю розроблення та реалізації нових технологій саморозвитку та самовдосконалення педагогічних потреб педагогічних працівників з урахуванням їхніх особистісно-професійних запитів та потреб, професійного досвіду; умов здійснення професійної діяльності; глобальних та локальних освітніх можливостей в усіх секторах освіти — формальному, неформальному та інформальному.

Мета полягає у розвитку загальних і професійних компетентностей вчителів, необхідних для ефективної організації освітнього процесу в умовах реалізації Державного стандарту загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, та Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р.

Програму підвищення кваліфікації розроблено з урахуванням професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 24 грудня 2020 року № 2736, та результатів моніторингового дослідження впровадження реформи «Нова українська школа» у закладах загальної середньої освіти.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Після закінчення навчання вчителі будуть:

- розуміти нові ролі вчителів у контексті впровадження Нової української школи на рівні базової середньої освіти;
- усвідомлювати ціннісні орієнтири, ключові компетентності, наскрізні вміння, ціннісні засади формування освітньої програми ЗЗСО;
- розуміти компетентнісний потенціал та обов'язкові результати навчання (загальні/ конкретні/ орієнтири для оцінювання);
- розрізняти поняття «типова освітня програма», «освітня програма закладу», «модельні навчальні програми»;
- усвідомлювати власні ролі у створенні освітньої програми закладу; особливості створення модельних навчальних програм та ЕОРів для їхньої реалізації;
- розуміти значення наступності при переході від початкової до базової освіти; створювати план «перехідних» заходів із залученням усіх зацікавлених сторін;

- розуміти значення створення «шкільної команди» для запровадження НУШ на рівні базової середньої освіти; уміти взаємодіяти з учасниками та учасницями шкільної команди;
- розуміти значення професійного розвитку педагогічного персоналу закладу освіти, застосовувати практики педагогічного менторства та формування професійної спільноти; уміти використовувати методи виявлення освітніх запитів та потреб;
- вибудовувати та реалізовувати план комунікації з учнями та батьками щодо запровадження НУШ на рівні базової середньої освіти.

Типова програма передбачає поєднання тренінгів з міні-лекційними заняттями; обговорення питань, які стосуються сучасних тенденцій розвитку системи освіти; практичні завдання (групові та індивідуальні).

Навчально-методичним забезпеченням курсу є методичні та дидактичні матеріали для слухачів та матеріали в електронному вигляді.

На опанування навчального матеріалу Програми відводиться **30 годин**.

ПРОФІЛЬ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Обсяг програми	1 кредит ЄКТС
Заклади вищої освіти, заклади післядипломної педагогічної освіти	Обласні навчальні заклади післядипломної педагогічної освіти, Інститут післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка
Рівень програми	Підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗЗСО
А	Мета Програми
	Модернізувати професійну компетентність педагогічних працівників для ефективного впровадження ДСБСО
	Компетентності, яких набувають педагоги в межах програми
В	Характеристика Програми
Функціональна спрямованість	Розвиток складових професійної компетентності педагогічних працівників, метою подальшої діяльності яких є впровадження ДСБСО
Фокус Типової програми	Технологічна, когнітивна та особистісна компетентність учасників як вчителів ЗЗСО
Орієнтація Типової програми	Програма орієнтована на розвиток та удосконалення складових професійної компетентності педагогічних працівників, які впроваджують ДСБСО
Особливості Типової програми	<p>Орієнтація Програми на розвиток та удосконалення складових професійної компетентності педагогічних працівників, які впроваджують ДСБСО в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» як креативних особистостей, які володіють компетентностями лідера освіти ХХІ століття, усвідомлюють свою роль як лідера та фасилітатора, фахівця.</p> <p>Програма складається з 6 модулів, які реалізуються у форматі очного, дистанційного або змішаного навчання. Кожен навчальний модуль містить теми занять, які проходять у тренінговій формі або формі практичних занять та мають практичне спрямування.</p> <p>За умови успішного опанування змістом усіх запланованих модулів (не менше 80% кожного з модулів) здобувач освіти отримує відповідний документ про підвищення кваліфікації.</p> <p>Загальний обсяг Типової програми — 1 кредит ЄКТС (30 академічних годин)</p>

Цільова аудиторія	Педагогічні працівники, які здійснюють педагогічну діяльність у ЗЗСО (з 5 класу)
С	Професійні вимоги (компетенції) та продовження навчання
Професійні вимоги	Визначає Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 24 грудня 2020 року №2736 та посадова інструкція
Продовження навчання	Програма передбачає можливість подальшого розвитку професійної компетентності у системі неформальної та інформальної освіти
Д	Стиль та методика навчання
Підходи до навчання	Навчання проходить за очною, дистанційною або очно-дистанційною формою з використанням ІКТ, а саме: вебінари, практичні заняття (групові та індивідуальні)
Система оцінювання досягнень	Результати навчання за Програмою оцінюються зараховано/не зараховано
Е	Профілі базових компетентностей
	Загальні компетентності: ЗК.01 громадянська, ЗК.02 соціальна, ЗК.03 культурна, ЗК.04 лідерська, ЗК.05 підприємницька. Професійні компетентності: А2 предметно-методична, А3 інформаційно-цифрова, Б1 психологічна, Б2 емоційно-етична, Б3 компетентність педагогічного партнерства, В1 інклюзивна, Г2 організаційна, Г3 оцінювально-аналітична, Д3 рефлексивна
Ф	Результати навчання
	Визначаються готовністю педагогів до реалізації ДСБСО
Загальні:	
Знання і розуміння	<ul style="list-style-type: none"> • сучасних тенденцій розвитку освіти; • соціально-правових основ, законодавчих актів у сфері освіти; • основних механізмів функціонування і реалізації компетентнісного та діяльнісного підходів до навчання; • способів реалізації цих підходів у навчанні учнів ЗЗСО; • особливостей змісту та організації модельних програм; • взаємодії шкільної команди в процесі творення та реалізації освітньої програми ЗЗСО
Розвинені вміння	- розуміти нові ролі вчителів у контексті впровадження Нової української школи на рівні базової середньої освіти;

	<ul style="list-style-type: none"> - усвідомлювати ціннісні орієнтири, ключові компетентності, наскрізні вміння, ціннісні засади формування освітньої програми ЗЗСО; - розуміти компетентнісний потенціал та обов'язкові результати навчання (загальні/ конкретні/ орієнтири для оцінювання); - розрізняти поняття «типова освітня програма», «освітня програма закладу», «модельні навчальні програми»; - усвідомлювати власні ролі у створенні освітньої програми закладу; особливості створення модельних навчальних програм та ЕОРів для їхньої реалізації; - розуміти значення наступності при переході від початкової до базової освіти; створювати план «перехідних» заходів із залученням усіх зацікавлених сторін; - розуміти значення створення «шкільної команди» для запровадження НУШ на рівні базової середньої освіти; уміти взаємодіяти з учасниками та учасницями шкільної команди; - розуміти значення професійного розвитку педагогічного персоналу закладу освіти, застосовувати практики педагогічного менторства та формування професійної спільноти; уміти використовувати методи виявлення освітніх запитів та потреб; - вибудовувати та реалізовувати план комунікації з учнями та батьками щодо запровадження НУШ на рівні базової середньої освіти
Диспозиції (цінності, ставлення)	<ul style="list-style-type: none"> • людиноцентризм, цінність особистості; • готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток; • просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність); • рефлексія власної професійної діяльності
Фахові	<p>A2.1.У1. Визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту освіти, типових освітніх програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб;</p> <p>A2.2.У1. Розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей; формувати готовність до їх застосування у позанавчальній діяльності;</p> <p>A2.3.У1. Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних</p>

предметів (інтегрованих курсів) під час підготовки та проведення навчальних занять;

A2.4.U1. Добирати доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та інших індивідуальних особливостей учнів;

A2.4.U2. Застосовувати інноваційні технології навчання освітньої галузі/предметів (інтегрованих курсів);

A2.4.U3. Упроваджувати технології та методики особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів;

A2.5.U2. Застосовувати технології розвитку в учнів критичного мислення для розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії;

A2.6.U1. Оцінювати результати навчання учнів і здійснювати їх моніторинг на засадах компетентнісного підходу;

A3.2.U2. Модифікувати, редагувати, комбінувати існуючі електронні (цифрові) освітні ресурси; створювати (за потреби) особисто або спільно з іншими особами нові електронні (цифрові) освітні ресурси; впорядковувати ресурси і надавати до них доступ учасникам освітнього процесу;

A3.3.U1. Використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання), організації групової взаємодії, зворотного зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів;

A3.3.U2. Аналізувати та інтерпретувати в електронному (цифровому) середовищі інформацію про активність і ефективність навчальної діяльності учнів; реалізовувати стратегії оцінювання за допомогою цифрових сервісів; обирати цифрові інструменти оцінювання, критично аналізувати доцільність їх використання;

B3.1.U2. Застосовувати для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх прагнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей;

B3.3.U1. Організовувати співпрацю із залученими фахівцями у процесі розроблення та реалізації індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану для осіб з особливими освітніми потребами;

	<p>V1.1.U2. Застосовувати принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти і розумного пристосування для забезпечення доступності (фізичної, інформаційної тощо) здобуття освіти;</p> <p>V1.2.U2. Здійснювати необхідні адаптації/модифікації в освітньому процесі відповідно до особливих освітніх потреб;</p> <p>Г1.2.U1. Здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних його етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей діяльності закладів освіти;</p> <p>Г2.2.U2. Застосовувати різні види і форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів;</p> <p>Г1.2.U3. Розробляти навчальні програми на основі модельних навчальних програм;</p> <p>A2.4.U3. Впроваджувати технології та методики особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів;</p> <p>Г1.2.U2. Планувати навчальні заняття на основі модельних навчальних програм, навчальних програм затверджених педагогічною радою закладу освіти;</p> <p>Г3.1.U1. Застосовувати різні види оцінювання результатів навчання учнів;</p> <p>Г3.1.U2. Застосовувати до різних видів оцінювання відповідну методику та шкалу;</p> <p>Г3.1.U3. Дотримуватися визначених законодавством критеріїв оцінювання результатів навчання учнів;</p> <p>Г3.1.U6. Дотримуватись академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів;</p> <p>Г3.2.U1. Розвивати в учнів уміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності та її результативності;</p> <p>Г3.3.U1. Розвивати в учнів уміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання;</p> <p>Г2.1.U.1. Організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;</p> <p>Д3.1.U.3. Враховувати у власному професійному розвитку зміни в системі освіти, її законодавчому забезпеченні, в діяльності закладу освіти, учнівському колективі;</p> <p>Д3.1.U2. Визначати відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам.</p>

	ЗМІСТ ПРОГРАМИ
	<p>Модуль 1 Нормативна база системи загальної середньої освіти. Закон України «Про освіту», Закон України «Про загальну середню освіту», Концепція Нової української школи. Ціннісні засади НУШ. Державний стандарт базової середньої освіти. Професійний стандарт вчителя. Наказ № 406 від МОН України від 02.04.2021 № 406 «Про реалізацію інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти».</p> <p>Модуль 2 Наскрізнi вміння як основа для формування компетентностей особистості. Способи інтеграції наскрізних умінь в освітній процес. Глибинне учіння та навчання. Мисленнєва діяльність за переглянутою таксономією Блума. Запитання та запитування. Тлумачення й особливості наскрізних умінь, зокрема критичного мислення, креативності, спілкування та співпраці. Ролі вчителів. Способи сприяння розвитку в учнів наскрізних умінь.</p> <p>Модуль 3 Особливості застосування компетентнісного підходу в щоденній педагогічній практиці. Реалізація компетентнісного підходу в модельних програмах освітніх галузей. Діяльнісний підхід як спосіб забезпечення цілісної подорожі дитини у системі формальної освіти. Характеристики діяльнісного підходу. Компетентнісний потенціал діяльнісних методів навчання. Шляхи та інструменти наскрізної реалізації діяльнісного навчання. Проєктна діяльність як спосіб реалізації діяльнісного підходу. Ролі педагога. Вчитель як дизайнер. Дієві практики діяльнісного навчання.</p> <p>Модуль 4 Перехід від шкільної початкової до базової освіти. Результати впровадження концепції НУШ в початковій школі. Особливості впровадження НУШ на рівні базової середньої освіти. Освітні галузі. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. Модельні навчальні програми (за освітніми галузями). Характеристика модельних програм. Види навчальної діяльності на заняттях із предметів освітньої галузі. Види</p>

	<p>оцінювання.</p> <p>Модуль 5 Професійний розвиток вчителів та керівників закладу освіти. Професійний стандарт вчителя (керівника ЗО) як основа для проектування індивідуальної професійної освітньої траєкторії. Організація наставництва (менторства, інтервізії) у закладі освіти. Психологічний супровід професійної діяльності освітянина. НУШ: дорожня карта реформи базової та профільної школи.</p> <p>Модуль 6 Створення цілісної освітньої програми закладу на засадах гнучкості/ автономності/ академічної свободи/ відкритості до запиту учнів та очікувань батьків. Організація роботи шкільної команди. Укладання освітньої програми закладу. Ролі керівника ЗЗСО та педагогів у створенні освітньої програми закладу. Розроблення навчальних програм командою школи. Загальні принципи роботи з конструктором. Укладання календарно-тематичного плану. Оприлюднення освітніх програм ЗЗСО. Комунікація з учнями/ батьками.</p>
Рівень програми	Підвищення кваліфікації працівників закладів загальної середньої освіти

Програма навчання вчителів ЗЗСО

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин		
		Усього	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Модуль 1. Нормативна база системи загальної середньої освіти	5	3	2
	<p><i>Тема 1.</i> Закон України «Про освіту», Закон України «Про загальну середню освіту», Концепція Нової української школи. Ціннісні засади НУШ. Державний стандарт базової середньої освіти. Відмінності нового та чинного стандартів. Структура ДСБСО. Типова освітня програма.</p> <p><i>Тема 2.</i> Професійний стандарт вчителя: цілі і задачі. Зміст та структура професійної компетентності.</p>			
2	Модуль 2. Наскрізнні вміння як основа для формування	5	3	2

	компетентностей			
	<p><i>Тема 1.</i> Наскрізні вміння як основа для формування компетентностей особистості. Способи інтеграції наскрізних умінь в освітній процес.</p> <p><i>Тема 2.</i> Глибинне учіння та навчання. Мисленнєва діяльність за переглянutoю таксономією Блума. Запитання та запитування. Тлумачення й особливості наскрізних умінь, зокрема критичного мислення, креативності, спілкування та співпраці.</p> <p><i>Тема 3.</i> Ролі вчителів: наставник, фасилітатор, коуч, тренер, ментор. Способи сприяння розвитку в учнів наскрізних умінь.</p>			
3	Модуль 3. Компетентнісний і діяльнісний підхід в щоденній педагогічній практиці	5	3	2
	<p><i>Тема 1.</i> Особливості застосування компетентнісного підходу в щоденній педагогічній практиці. Реалізація компетентнісного підходу в модельних програмах (для певної освітньої галузі).</p> <p><i>Тема 2.</i> Діяльнісний підхід як спосіб забезпечення цілісної подорожі дитини у системі формальної освіти. Характеристики діяльнісного підходу. Реалізація діяльнісного підходу в процесі навчання (для певної освітньої галузі). Компетентнісний потенціал діяльнісних методів навчання. Шляхи та інструменти наскрізної реалізації діяльнісного навчання. Дієві практики діяльнісного навчання (для певної освітньої галузі).</p> <p><i>Тема 3.</i> Проектна діяльність як спосіб реалізації діяльнісного підходу. Приклади навчальних дослідницьких проектів (для певної освітньої галузі). Організація проектної діяльності учнів: загальні принципи та інструменти. Ролі педагога. Вчитель як дизайнер</p>			
4	Модуль 4. ДСБСО та модельні програми	5	3	2
	<p><i>Тема 1.</i> Перехід від шкільної початкової до базової освіти. Результати впровадження концепції НУШ в початковій школі. Особливості впровадження НУШ на рівні базової середньої освіти.</p> <p><i>Тема 2.</i> Освітні галузі. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. Модельні навчальні програми (за освітніми галузями). Характеристика модельних програм. Види навчальної діяльності на заняттях із предметів освітньої галузі. Види оцінювання.</p>			

5	Модуль 5. Професійний розвиток та організація наставництва	5	3	2
	<p><i>Тема 1.</i> Професійний розвиток вчителів та керівників закладу освіти. Професійний стандарт вчителя (керівника ЗО) як основа для проектування індивідуальної професійної освітньої траєкторії.</p> <p><i>Тема 2.</i> Організація наставництва (менторства, інтервізії) у закладі освіти. Психологічний супровід професійної діяльності освітянина. НУШ: дорожня карта реформи базової та профільної школи.</p>			
6	Модуль 6. Укладання освітньої програми закладу: організація роботи шкільної команди	5	3	2
	<p><i>Тема 1.</i> Створення цілісної освітньої програми закладу на засадах гнучкості/ автономності/ академічної свободи/ відкритості до запиту учнів та очікувань батьків. Взаємозв'язок між програмами, які обрали вчителі (ЗО). Проектування професійного розвитку педагогічних працівників. Підтримка педагогів з боку ІПО та ЦПР. Ресурси для вчителя.</p> <p><i>Тема 2.</i> Організація роботи шкільної команди. Укладання освітньої програми закладу. Ролі керівника ЗЗСО та педагогів у створенні освітньої програми закладу. Розроблення навчальних програм командою школи. Співпраця між учителями у створенні навчальних програм. Загальні принципи роботи з конструктором. Укладання календарно-тематичного плану.</p> <p><i>Тема 3.</i> Оприлюднення освітніх програм ЗЗСО. Комунікація з учнями/батьками. Зворотний зв'язок.</p>			
	Разом:	30 годин		